

PETER KRAJŇÁK

NÉHÁNY GONDOLAT A KATEDRA OLVASÓIHOZ

TARTALOMJEGYZÉK

- 2 AICH PÉTER: TEMPORA MUTANTUR
- 3 PETER KRAJŇÁK: NÉHÁNY GONDOLAT A KATEDRA OLVASÓIHOZ
- 4 FIBI SÁNDOR: HATSZEMKÖZT
- 9 HODEK MÁRIA: KÖZÉLETI DISZKURZUS A SZLOVÁK NYELV OKTATÁSÁRÓL
- 10 BAKOS ADRIANNA: JÓKEDVŰEN A CÉL FELÉ
- 12 LENGYEL ZSUZSA: AMIKOR ANGOLOS TANÍT SZLOVÁKOT...
- 14 JÚLIA VRÁBLOVÁ: AZ EGYÉN SZÁMÁRA A SZLOVÁK NYELV LEHET MÁSODIK VAGY HARMADIK NYELV IS
- 16 VÉGH ORSOLYA – ANDICS ANIKÓ: AZT FOGJÁK NEKEM KIBÁLNÍ, HOGY „SPROSTÝ MAĎAR”?
- 18 KASZMÁN-SARÓKA LILIÁNA : AZ ÉLMÉNYPEDAGÓGIA KULISSZÁI MÖGÉ TEKINTVE (3. RÉSZ)
- 21 KOVÁČ BARNABÁŠ: GENDER STUDIES – ÖRDÖGTŐL VALÓ ÁLTUDOMÁNY VAGY A TÁRSADALMUNK MEGÉRTÉSÉNEK ESZKÖZE?
- 22 RÁSI SZILVIA: AMIKOR 'MÉSSZÓLÁL' A KELETI PALÓC
- 24 KLEMEN TERÉZIA: NOVEMBER HÍRES PEDAGÓGUSSZÜLÖTTÉI
- 26 TÓTH TIBOR: SZÜKSÉGES-E TANÍTANI VÁMBÉRYT?
- 28 BÚS ANIKÓ: HÁZIÁLLATOK – ÓVODAI FOGLALKOZÁS
- 30 HAJDUNÉ LÁSZLÓ ZITA: AZ ATLÉTIKAI UGRÁSOK AZ ALSÓ TAGOZATOS ISKOLAI TESTNEVELÉSBEN (3. RÉSZ)
- 32 CSICSAY ALAJOS: MIT TUDHATUNK A GYÍKOKRÓL?
- 34 PAPP VIKTÓRIA: AKARSZ-E JÁTSZANI?
- 35 ISKOLAHÍREK
- 37 HÁZUNK TÁJA

Tisztelt Olvasók, Kedves Pedagógusok! Az eredményes nyelvoktatással kapcsolatos kérdések napjainkban is a Szlovák Köztársaság Oktatásügyi Minisztériuma figyelmének középpontjában állnak. A Szlovákiában élő nemzetiségeknek ugyanis az anyanyelven való művelődés jogát országunk alkotmánya garantálja, és az oktatásban dolgozó minden érintett szakembernek aktívan hozzá kell járulnia ahhoz, hogy ez a jog iskoláink mindennapi munkájában a lehető legteljesebb mértékben érvényesüljön. Ezt tartjuk szem előtt a minisztérium munkájában is, és a közös cél elérése érdekében hatékony együttműködésre kérünk minden dél-szlovákiai szakembert, akiknek egyébként is szívégye a nyelvoktatás eredményesebbé tétele, akik érdemben hozzá tudnak és akarnak járulni a siker eléréséhez.

A nyelvoktatás egyik sarkalatos területe a szlovák nyelv és irodalom tanítása a magyar tanítási nyelvű iskolákban. Meggyőződésem, hogy a magyar nemzetiségű diákoknak joguk van arra, hogy az iskolai képzés során olyan szintű szlovák nyelvi képzésben részesüljenek, amely biztosítja számukra, hogy az iskolalátogatás befejezése után minden probléma nélkül érvényesülhessenek a munkaerőpiacon vagy folytathassák tanulmányaikat bármelyik szlovákiai egyetemen. A magyar nyelvi közegben élő diákokkal a képzés során tudatosítani kell, hogy további életpályájuk során számukra az anyanyelvük mellett a szlovák nyelv aktív ismerete kimondottan előnyt jelent. Ugyanis a tudatos magyar, ruszin vagy roma nemzetiségű polgár a többségi nemzet nyelvének ismerete birtokában válhat valóban felkészültté arra, hogy saját régiójának fejlesztéséből aktívan kivegye a részét, és a kulturális, nyelvi vagy gazdasági együttműködés során megbízható és hiteles módon vállalhassa a híd szerepét. E cél elérése érdekében immár harmadik éve folyamatosan dolgozunk a szlovák nyelv oktatásának új modelljén, és készítjük elő annak általános bevezetését a magyar tanítási nyelvű iskolai képzés mindennapjaiba. Meggyőződésünk, hogy közös célunk megvalósítása csak akkor válhat sikeressé és e tantárgy tanítása csak akkor lehet valóban eredményes, ha a nemzetiségi iskolákban a szlovák nyelv tanítása során a legmodernebb és leghatékonyabb pedagógiai módszerek alkalmazásával mindenekelőtt a mindennapi aktív kommunikáció minél magasabb szintű elsajátítására helyezzük a legfőbb hangsúlyt. Ez a célunk azonban csak akkor válhat valósággá, ha a nemzetiségi alapiskolákban minden szlovák nyelvet oktató pedagógus megérti, magáévá teszi, tudatosan és következetesen alkalmazza az új koncepció követelményeit. E koncepció négy alapkövetelménye az aktív kommunikáció, a hallás utáni szövegértés, az értő olvasás és az írás megfelelő szintre emelése. E követelmények csak akkor teljesíthetők,

ha a nyelv tanítása során a megfelelő módszereket és formákat alkalmazzuk. A minisztériumnak, a módszertani-pedagógiai központoknak, az iskolák igazgatóságának, az iskolák fenntartóinak, de kiemelten a tantárgyat tanító pedagógusoknak, vagyis minden érintettnek egyénes álláspontot kell képviselniük, és határozottan együtt kell működniük e nem könnyű, de nagyon szükséges feladat teljesítésében. Természetesen fel kell tennünk azt a kérdést is – amelyet egyébként gyakran hallunk az opponenseinktől –, hogy mi lehet az oka annak, hogy a nemzetiségi iskolák diákjai határozottan magasabb szinten ismerik és használják az angol vagy a német idegen nyelvet, mint a szlovákok. Amennyiben ezt a kérdést valóban szakszerűen értelmezzük, és a válaszukat kizárólag tudományos megalapozottságú szakmai érvekkel támasztjuk alá, minden bizonnyal érdemben tudjuk megindokolni az új koncepció bevezetésének szükségességét a szlovák nyelv tanításában, egyúttal közelebb is kerülhetünk célunk eléréséhez. Ha abból a tényből indulunk ki, hogy szlovák nyelvi közegben a problémamentes szlovák nyelvű kommunikációhoz szükséges szókészlet nagysága megközelítőleg 2000 szó, jogosnak kell éreznünk azt a kérdést, hogy a magyar tanítási nyelvű iskolát végzett diákok egy bizonyos része mégis miért képtelen teljes értékű nyelvi kommunikációra ebben a közegben. Meggyőződésem, hogy ma már ismerjük ennek a problémának az okát, és tudjuk, milyen módszert kell alkalmaznunk az említett hiányosság felszámolására. Többek között e feladat sikeres megoldása érdekében hoztuk létre a minisztériumban a nemzetiségi és inkluzív oktatás szekcióját, amelynek vezérigazgatója Prékop Mária, a képzett és tapasztalt pedagógus, aki ismeri a magyar iskolák valós igényeit, és e folyamat gyakorlati megvalósítását már eddig is hasznos és célravezető tanácskozással, rendezvényekkel hozta elérhető közelségbe. Ugyancsak meggyőződésem, hogy a szakszerű együttműködés az érintett pedagógusokkal és a további szakemberekkel, a szakmai megbeszélések, vélemény- és tapasztalatcserék, a külföldi tapasztalatok beépítése a mi nyelvoktatási gyakorlatunkba már a közeljövőben meghozza a gyümölcsét. Mindez természetesen gyermekeink érdekében történik – akiknek a jövőjéről nekünk kell már most gondoskodni –, hogy az ő nyelvi felkészültségük és gyakorlati tudásuk e szempontból is problémamentessé varázsolja mindennapjaikat. A szlovák nyelv tanításában történő aktuális változást én személy szerint is meggyőződésemből támogatom, és a Katedra folyóirat olvasóinak őszintén kívánom, hogy ebben a számban is több olyan hasznos és fontos információra, új ismeretre leljenek, amelyek alkalmazása révén eredményesebbé válik pedagógiai munkájuk.

Fordította: Fibi Sándor